

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie:

<i>Przewodnicząca</i>	<i>Sędzia SO Dorota Krawczyk</i>
<i>Protokolant</i>	<i>st. sekr. sąd. Wioletta Kolanek</i>

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa I. G. (1)

przeciwko (...) S.A.z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

1. zasądza od pozwanego TUZ Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda I. G. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę 78.000,00 (siedemdziesiąt osiem tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lipca 2016 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanego TUZ Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda I. G. (1) tytułem renty wyrównawczej kwotę 15.000,63 (piętnaście tysięcy 63/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- 803,13 (osiemset trzy 13/100) złotych od dnia 02.07.2016 roku do dnia zapłaty,

-1.499,00 (jeden tysiąc czterysta dziewięćdziesiąt dziewięć) złotych od dnia 02.07.2016 roku do dnia zapłaty,

-1.427,36 (jeden tysiąc czterysta dwadzieścia siedem 36/100) złotych od dnia 02.07.2016 roku do dnia zapłaty,

-1.498,80 (jeden tysiąc czterysta dziewięćdziesiąt osiem 80/100) złotych od dnia 02.07.2016 roku do dnia zapłaty,

-1.427,36 (jeden tysiąc czterysta dwadzieścia siedem 36/100) złotych od dnia 1.08.2016 roku do dnia zapłaty,

-1.352,81 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt dwa 81/100) złotych od dnia 1.09.2016 roku do dnia zapłaty,

- 1.053,50 (jeden tysiąc pięćdziesiąt trzy 50/100) złotych od dnia 1.10.2016 roku do dnia zapłaty,

- 966,95 (dziewięćset sześćdziesiąt sześć 95/100) złotych od dnia 1.11.2016 roku do dnia zapłaty,

- 1.140,04 (jeden tysiąc sto czterdzieści 04/100) złotych od dnia 1.12.2016 roku do dnia zapłaty,

- 1.414,24 (jeden tysiąc czterysta czternaście 24/100) złotych od dnia 1.01.2017 roku do dnia zapłaty,

- 1.414,24 (jeden tysiąc czterysta czternaście 24/100) złotych od dnia 1.02.2017 roku do dnia zapłaty,

- (...),20 (jeden tysiąc trzy 20/100) złotych od dnia 1.03.2017 roku do dnia zapłaty;

3. zasądza od pozwanego TUZ Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda I. G. (1) tytułem odszkodowania:

a) kwotę 3.130,00zł (trzy tysiące sto trzydzieści złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27.09.2016 roku do dnia zapłaty,

b) kwotę 7.304,51zł (siedem tysięcy trzysta cztery złote 51/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lipca 2016 roku do dnia zapłaty,

c) kwotę 609,45zł (sześćset dziewięć złotych 45/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.01.2017 roku do dnia zapłaty,

d) kwotę 2.328,00zł (dwa tysiące trzysta dwadzieścia osiem złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.01.2017 roku do dnia zapłaty,

e) kwotę 1.935,00zł (jeden tysiąc dziewięćset trzydzieści pięć złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.01.2017 roku do dnia zapłaty,

4. oddala powództwo w pozostałej części;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego TUZ Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 4.896,85 (cztery tysiące osiemset dziewięćdziesiąt sześć 85/100) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa i brakującej opłaty sądowej od uwzględnionej części pozwu;

6. nie obciąża powódki I. G. (1) pozostałą częścią zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa i brakującej opłaty sądowej od oddalonych części powództwa;

7. zasądza od pozwanego TUZ Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz powódki I. G. (1) kwotę 2.823,08 (dwa tysiące osiemset dwadzieścia trzy 08/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia SO Dorota Krawczyk

Sygn. akt I C 1281/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 września 2016 roku pełnomocnik powódki I. G. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) SA z siedzibą w W. na rzecz powódki:

1) tytułem zadośćuczynienia kwoty 120 000 wraz z odsetkami od dnia 22 lipca 2016r.,

2) tytułem odszkodowania kwoty 7038zł wraz z odsetkami od 22 lipca 2016r.,

3) tytułem renty z powodu pogorszenia się sytuacji życiowej kwoty miesięcznie poczynając od 27 lutego 2016 r. w kwocie 1000 zł płatnej w stosunku miesięcznym,

4) ustalenie odpowiedzialności na przyszłość w przypadku ujawnienia się szkody związanej ze zdarzeniem drogowym z dnia 26.02.2016r.

Pełnomocnik pozwanego (...) SA wniósł:

1) o oddalenie powództwa w całości,

2) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 15 maja 2018 roku (k.335) pełnomocnik powódki składając pismo k.290-291 popierał powództwo zmodyfikowane jak w złożonym piśmie oraz oświadczył, iż w dniu 22 lipca upłynął termin ugodowego załatwienia sprawy, szkoda zgłoszona została w lipcu i w lipcu wypłacona została kwota 15.000 zł.

Pismem złożonym na rozprawie w dniu 15 maja 2018 roku (z datą dnia 14 maja 2018 roku -k 290-291) pełnomocnik powódki zmodyfikował roszczenie w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwot:

1) tytułem zadośćuczynienia kwoty 99.200 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lipca 2016r. do dnia zapłaty,

2) rozszerzył powództwo w zakresie odszkodowania wnosząc o zasądzenie kwoty 17.156 zł na którą to kwotę składają się:

- koszty leczenia za miesiąc luty-grudzień 2016 roku przy czym koszty leczenia według zestawienia luty-maj 2016 zostały zarachowane na poczet dokonanej wpłaty odszkodowania w miesiącu lipcu 2016 roku w kwocie 15.000 zł (podnosi, iż pozwany wypłacił 15.000zł pisząc w decyzji że jest to odszkodowanie a w uzasadnieniu decyzji, że jest to zadośćuczynienie, a powód zaliczył je na odszkodowanie). Dodatkowo pełnomocnik powódki rozszerzył żądanie odszkodowania za miesiąc sierpień – grudzień 2016 roku. Z wyliczenia powódki wynika bowiem, że niedopłata odszkodowania do końca lipca wynosi 1854 zł (odpowiednio za miesiące luty-lipiec są to kwoty 108zł, 2000zł, 2825zł, 4683zł, 4680zł, 2358zł, przy niedopłacie za wcześniejsze miesiące w kwocie 1854 zł .

Odszkodowanie za miesiąc sierpień –grudzień 2016 roku wynosi odpowiednio 2398zł, 2898zł, 2485zł, 2214zł, 2159zł – łącznie 12.154zł, co łącznie z kwotą 1852 zł, łącznie daje kwotę 14.006 zł. Wskazana kwota obejmuje koszty wizyt lekarskich, leków, koszty pobytu powódki w Ośrodku (...) w T. (2850zł) oraz inne koszty ujęte w zestawieniu jako wydatki związane z leczeniem i organizacją życia powódki w trakcie choroby.

Do powyższego pełnomocnik doliczył koszty opieki zgodnie z opinią biegłego ortopedy tj. 225 godzin (45 dni po 5 godzin i 45 dni po 2 godziny co daje 315 godzin po 10zł , co daje kwotę 3150 zł.

Przy uwzględnieniu dokonanej przez pozwanego wypłaty 15000 zł pełnomocnik powódki wniósł o zasądzenie kwoty 17156 zł.

Pełnomocnik powoda zgłosił nowe roszczenie w postaci renty wyrównawczej wnosząc o zasądzenie różnicy pomiędzy średnim wynagrodzeniem za 3 miesiące liczonymi przed wypadkiem, a otrzymywanym zasiłkiem chorobowym i rehabilitacyjnym przez powódkę, które wyliczył na kwotę 27.049 zł.

Pełnomocnik powódki oświadczył, że nie popiera żądania o zasądzenie renty z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej powódki.

Popierał powództwo w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za ujawnione w przyszłości szkody (k.290-291)

W odpowiedzi na pismo pełnomocnika powódki z dnia 14 maja 2018 roku pozwany TUZ Towarzystwo (...) z siedzibą w W. reprezentowany przez pełnomocnika pismem z dnia 06.06.2018 roku (k.340) wniósł o oddalenie powództwa w całości, w tym również w rozszerzonym zakresie tj.

- tytułem odszkodowania w kwocie 17.156,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, na którą to kwotę składają się zwrot kosztów leczenia w kwocie 14.006,00zł zwrot kosztów opieki w kwocie 3.150,00zł

- tytułem renty wyrównawczej stanowiącej pokrycie różnicy pomiędzy średnim miesięcznym wynagrodzeniem, a otrzymywanym zasiłkiem chorobowym i rehabilitacyjnym w kwocie brutto 27.049,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Pismem z dnia 13 września 2018 roku (data złożenia pisma na biuro podawcze sądu) (k.355-356) pełnomocnik powódki podtrzymał żądanie w zakresie zadośćuczynienia wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lipca 2016 roku.

W zakresie odszkodowania wniósł o zasądzenie odszkodowania w kwocie 16.467,00zł **z odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu**. Wskazał, że na dochodzoną przez powódkę kwotę składa się kwota 28.317 zł wyliczona w zestawieniu z pominięciem kwot renty wyrównawczej, na którą składają się również utracone zarobki przez świadka M. G. - jedyne go syna powódki, koszty opieki wyliczone przez ortopedę według wyliczenia zawartego w piśmie z dnia 14 maja 2018 roku (3150 zł), koszty leków , dojazdów, pobytu w ośrodku pomniejszone o kwotę 15.000 zł wypłaconą tytułem odszkodowania przez pozwanego dobrowolnie podczas likwidacji szkody.

W zakresie renty wyrównawczej wniósł o zasądzenie kwot wynikających z zestawienia różnic za poszczególne miesiące liczone netto w łącznej wysokości 14.934zł „ z odsetkami za opóźnienie liczonymi w stosunku miesięcznym za dany miesiąc od 1 dnia następnego miesiąca.”

Ponadto pełnomocnik powódki zmodyfikował żądanie wnosząc o zasądzenie renty na przyszłość z tytułu „pogorszenia sytuacji życiowej” w kwocie po 500 zł miesięcznie z odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności poczynając od dnia wypadku.

Wniósł o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

Wniósł o zwolnienie powódki od opłaty od pozwu i zasądzenie kosztów procesu na rzecz powódki.

Na rozprawie w dniu 27 listopada 2018 roku pełnomocnik powoda złożył kolejne pismo (k. 387), w którym popierał żądanie zadośćuczynienia w kwocie 99.200,00zł, wniósł o zasądzenie odszkodowania w kwocie 16.467,00zł, renty wyrównawczej w kwocie 27.049,00zł brutto, o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

Pełnomocnik pozwanego w piśmie z dnia 11.10.2018 roku (k.383) konsekwentnie wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Na rozprawie w dniu 27 listopada 2018 roku pełnomocnik powódki potrzywał swoje stanowisko, a w kwestii wyliczonej między wynagrodzeniem, a zasiłkiem chorobowym i świadczeniem rehabilitacyjnym różnicy, wniósł o zasądzenie kwoty brutto oraz ponownie popierał żądanie renty po 500,00zł miesięcznie z „tytułu pogorszenia sytuacji życiowej powódki” a następnie sprecyzował, iż dochodzona renta wynika ze zwiększonych potrzeb powódki i zmniejszonych widoków powodzenia na przyszłość, a także wniósł o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość i zasądzenie kosztów procesu.(k.392).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka I. G. (1) uległa wypadkowi komunikacyjnemu w dniu 26 lutego 2016 r. przechodząc razem z mężem H. G. (który także doznał rozległych uszkodzeń ciała) po pasach przez jezdnię w R..

Sprawca wypadku U. P. poddała się dobrowolnie karze i w sprawie VK 210/16 Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 7 czerwca 2016r. uznał ją za winną tego że w dniu 26 lutego 2016r. około godziny 21.15 w R., na skrzyżowaniu ul., Armii Krajowej – J., nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego w ten sposób, że jadąc jako kierująca samochodem marki (...) o nr. rej. (...) ul. (...) w kierunku ul. (...), nie obserwowała w sposób należyty przedpola jazdy, w wyniku czego doprowadziła do potrącenia przechodzących z lewej na prawą stronę drogi pieszych H. G. i I. G. (2), w wyniku zdarzenia obrażeń ciała w postaci urazu czaszkowo – mózgowego z krwiakiem, przymózgowym okolicy skroniowej lewej, wielomiejscowego złamania kości czaszki, krwiaka podpajęczynówkowego, złamania przynasad bliższych kości podudzia prawego, otarcia naskórka doznał H. G., a które

to obrażenia spowodowały chorobę realnie zagrażającą życiu; I. G. (1) doznała obrażeń ciała w postaci złamania kości piszczelowe prawej, złamania głowy strzałkowej lewej, stłuczenia barku prawego, które to obrażenia spowodowały u niej naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej dni siedmiu, tj. o przestępstwo określone w art. 177 § 1 i 2 kk. i skazał na 9 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat.

(dowód: kserokopia odpisu wyroku z dnia 7 czerwca 2016 roku Sądu Rejonowego w Radomsku k.34, okoliczności bezsporne)

Sprawca wypadku był ubezpieczony w pozwanym Towarzystwie (...) SA.

(okoliczność bezsporna)

Powódka zgłosiła swoje roszczenia do ubezpieczyciela pismem z 31 maja 2016 roku, które wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu **2 czerwca 2016 roku**.

W dniu w dniu 22 lipca 2016 roku pozwany wypłacił powódce kwotę 15.000 złotych tytułem świadczenia w uzasadnieniu podając, iż jest to tytułem zadośćuczynienia odmawiając wypłaty innych świadczeń.

(dowód: zgłoszenie szkody k. 30-32, k.127-130, decyzja ubezpieczyciela k.87 (k.33-tożsama), potwierdzenie odbioru zgłoszenia szkody k.114, akta szkody k. 84-144)

Bezpośrednio z miejsca wypadku I. G. (1) była przewieziona do Szpitala (...) w R.. U powódki rozpoznano uraz komunikacyjny, obrażenia i złamania wielomiejscowe, wieloodłamowe dostawowe złamania nasad i przysad bliższych kości kolani prawej, złamania kości przyśrodkowej goleni prawej, brzeżne złamania kłykcia bocznego piszczeli lewej oraz złamania końca barkowego obojczyka lewego. Początkowo powódka była hospitalizowana w oddziale chirurgii urazowo-ortopedycznej, gdzie po pierwotnym zaopatrzeniu opatrunkami gipsowymi, płynami i zastosowanym postępowaniu przeciwwstrząsowym i przeciwbólowym oraz po wykonanej transfuzji krwi doprowadzono do stabilizacji jej stanu ogólnego. Na skutek intensywnych zmian pęcherzowych na goleni prawej konieczne było odroczenie leczenia operacyjnego. W dniu 10 marca 2016 roku u powódki zastosowano leczenie operacyjne polegające na repozycji złamania nasady bliższej piszczeli i zespoleniu płytką blokowaną A.-S. oraz repozycję złamania kości przyśrodkowej ze stabilizacją 2 drutami K.. W szynie gipsowej powódka przebywała 2 tygodnie. Złamanie piszczeli lewej leczone było opatrunkami gipsowymi do 24 marca 2016 roku, złamanie obojczyka lewego bez unieruchomienia (leżenie).

Po opuszczeniu szpitala w dniu 31 maja 2016 roku I. G. (1) przebywała w Zakładzie (...). Dalsze leczenie powódka kontynuowała w (...). W ramach zastosowanego leczenia powódka chodziła o balkoniku z obciążeniem lewej kończyny dolnej, a następnie poruszanie się przy pomocy kul.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego k.8-9, dokumentacja medyczna k.10-12, karta informacyjna pobytu w (...) k.15, dokumentacja k.16-22 i 25-28, zeznania powódki I. G. (1) minuty od 00.06.06 do 00.31.43 k. 211-212 płyta k.214, zeznania świadka M. G. minuty od 00.32.02 do 00.58.45 k.212—213 płyta k.214)

Orzeczeniem z dnia 30 marca 2016 roku powódka została zaliczona do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

(dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 23-24)

Orzeczeniem z dnia 4 sierpnia 2016 roku Lekarz Orzecznik ZUS uznał powódkę za niezdolną do pracy na okres 6 miesięcy od ustania zasiłku chorobowego.

W przedmiotowym wypadku drogowym zaistniałym dnia 26 lutego 2016r. I. G. (1) doznała następujących ortopedycznych obrażeń ciała:

- wieloodłamowego dostawowego złamania nasad i przynasad bliższych kości goleni prawej,

- złamania kostki przyśrodkowej goleni prawej,
- brzeżnego złamania kłykcia bocznego piszczeli lewej,
- złamania końca barkowego obojczyka lewego,

Złamanie nasady bliższej goleni prawej i kostki przyśrodkowej goleni prawej leczone operacyjnie. Złamanie obojczyka lewego i kłykcia bocznego kości piszczelowej lewej zachowawczo.

Dolegliwości bólowe obu nóg o znacznym nasileniu utrzymywały się u powódki do 2 miesięcy, a lewego obojczyka do 4 tygodni.

Dokonując procentowej oceny uszczerbku na zdrowiu u powódki biegły miał na uwadze występującą u I. G. (3) osteoporozę, która wpływa zarówno na zakres złamań jak ich proces gojenia. W okresie leczenia szpitalnego i w zakładzie opiekuńczym do 20.04.2016 r. powódka leżała. Następnie do połowy maja poruszała się o balkoniku, a następnie o kulach.

Od 13.07.2016 r. porusza się o 1 kuli, a od marca 2017 r. powróciła do pracy.

Mając na uwadze koszty jakie powódka poniosła w związku z leczeniem biegły uwzględnił jako związane z wypadkiem:

- leki p/zakrzepowe {C.} do połowy maja 2016 r. ok. 200 zł
- leki p/bólowe {P.} stale do końca maja, okresowo do dziś {średnio 1 raz w tygodniu} ok. 60 zł
- orteza kolana - 100 zł
- kule - 60 zł
- wykonywana prywatnie rehabilitacja i usprawnianie wg rachunku.

Rokowania w zakresie obojczyka lewego i stawu skokowego prawego poza okresowym występowaniem dolegliwości bólowych są dobre.

U powódki występuje niestabilność kolana lewego wraz dolegliwościami bólowymi mogące nadal utrudniać poruszanie się {schody, kucanie}.

Przebyte złamanie w obrębie stawu kolanowego prawego wraz jego niestabilnością prowadzić będzie (poza utrzymująca się dysfunkcją czynnościową) do szybszego postępu zmian zwyrodnieniowych kolana prawego.

W okresie pobytu szpitalnego i w zakładzie opiekuńczym powódka nie wymagała pomocy osób trzecich.

W okresie, kiedy powódka poruszała się o 2 kulach tj. od 1 czerwca do 13 lipca wymagała pełnej pomocy w kąpielach i ubieraniu się, toalecie, sporządzaniu posiłków, porządkach domowych czy załatwianiu spraw poza domem - dzienny wymiar pomocy w tym okresie wynosił 5 godzin.

W okresie, kiedy powódka poruszała się przy pomocy 1 kuli tj. od 13.07.2016 r. do końca sierpnia 2016 roku, kiedy to jak stwierdzi sama mogła już samodzielnie przygotować posiłek i wykapać się pomoc ta wynosiła 2 godziny dziennie, od końca września 2016 roku powódka mogła już sama rozbić zakupy.

Z powodu urazów ortopedycznych powódka doznała długotrwałego lub trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 25%.

(dowód: opinia biegłego ortopedy traumatologa J. B. k. 219-222 wraz z opinią uzupełniającą k. 249)

W wyniku wypadku powódka odczuwała dolegliwości w postaci: bóli kończyn dolnych, lęku, niepokoju, braku apetytu, osłabienia, zaburzeń snu, kołatania serca, bóli w klatce w związku z czym w dniu 8 sierpnia 2016 roku zgłosiła się do Poradni Neurologicznej, w której leczyła się jeszcze przed wypadkiem u dr K.. U powódki rozpoznano: Stan po urazie wielomiejscowym. Zaburzenia depresyjno- lękowe. I zalecono lek uspakajający (Z.), antydepresyjny (S.) oraz p-bólowy (D.).

Ponowna wizyta w Por. Neurologicznej miała miejsce w dniu 02.09.2016r. , podczas której powódka zgłaszała tożsame dolegliwości. Powtórzono leki, dodając niesterydowy lek p-zapalny (O. 100mg).

Powódka nie kontynuowała leczenia neurologicznego.

W ocenie biegłego neurologa w przedmiotowym wypadku powódka nie doznała obrażeń w zakresie ośrodkowego układu nerwowego ani obwodowego układu nerwowego. U I. G. (1) nie wystąpiły powikłania neurologiczne doznanych złamań, natomiast po przebytych wypadku u powódki nasiliły się występujące u niej wcześniej zaburzenia depresyjno - lękowe.

W wyniku wypadku drogowego powódka nie doznała trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zakresie neurologii. Uszczerbek na zdrowiu w zakresie neurologii wynosi 0%.

W dniu 05.09.2016 roku wystawiono powódce fakturę za konsultacje neurologiczną w kwocie 100zł (k.173) Koszt leczenia farmakologicznego to kwota około 60zł.

Powódka poniosła koszty leczenia neurologicznego łącznie w kwocie około 160zł, na co złożyło się: konsultacje neurologiczna w kwocie 100zł oraz koszt leków w kwocie około 60zł.

(dowód: opinia biegłego neurologa B. S. k. 236-237, rachunek k. 173)

Na skutek wypadku powódka odczuwała dolegliwości w postaci obniżonego nastroju i napędu, nieprzyjemne reminiscencje związane z wypadkiem, przeżywa fakt oszpececia kończyn, cierpi na zaburzenia snu, niepewność, nasilony lęk przy przechodzeniu przez przejście dla pieszych, koszmary senne.

Biegły sądowy z zakresu psychiatrii psychiatry K. O. na podstawie jednorazowego badania stwierdziła, że mając na uwadze wielomiesięczny czas trwania zaburzeń, można u powódki rozpoznać zaburzenia o charakterze długotrwałym. Aktualny stan psychiczny biegły psychiatra oceniła jako dość dobry, powódka pracuje, a objawy nerwicowe ograniczają jej aktywność życiową, ale nie dezorganizują jej.

Analizowana dokumentacja wskazuje, zdaniem biegłej, na obecność zaburzeń nerwicowych ***także przed wypadkiem*** - dokumentacja z C. wskazuje na podejmowane wcześniej leczenie { od grudnia 2015 roku), powódka podaje, że była leczona z powodu nerwicy u dr K. (dokumentacja neurologiczna zawarta w aktach obejmuje jedynie okres po wypadku- dwie wizyty). Analiza linii życiowej opiniowanej wskazuje, że powódka w przeszłości przeżyła śmierć syna, co było czynnikiem indukującym zaburzenia lękowe.

Ocena ilościowa uszczerbku na zdrowiu w oparciu o Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8.12.2002, pkt 10 a)- Zaburzenia adaptacyjne będące następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń (...):10%— 4 % na wcześniej stwierdzone zaburzenia depresyjno- lękowe = 6 % długotrwałego uszczerbku związanego z wypadkiem. Zdarzenie traumatyczne pod postacią wypadku pogłębiło nasilenie nerwicy u powódki.

Powódka odbyła: wizytę u psychiatry- na NFZ oraz wizyty u psychologa- prywatne po 90 zł, dokumentacja wskazuje na 4 takie wizyty, łącznie 360 zł.

Leki: M. 28 tabletek- leczenie na 4 tygodnie, po 23,90 zł S. 50 mg 24 kapsułki za 2,56 zł, czyli na miesiąc koszt leczenia około 7 zł, Z. 30 tab. za 18, 9 zł- koszt na miesiąc. Czyli koszty leków łącznie na miesiąc około 60 złotych.

Dokumentacja wskazuje na takie leczenie w okresie od października 2016 roku do sierpnia 2017 roku, przy czym w sierpniu 2017 roku dr J. wypisał chorej leków na 3 miesiące, co daje łącznie 14 miesięcy farmakoterapii czyli około 840 zł.

Biegła nie była w stanie wskazać kosztów ewentualnego leczenia lekami psychiatrycznymi podczas pobytu pacjentki w (...), ponieważ brak dokumentacji z tego okresu.

W okresie sierpień, wrzesień 2015r. powódka leczona była S. i Z.- koszt na miesiąc łącznie około 24 zł, czyli 2x 24= 48 zł.

Suma kosztów lekowych to około **888zł**.

Łącznie koszt leków i terapii psychiatrycznej i psychologicznej wynosi około 1248 zł.

Rokowanie na przyszłość dobre, wskutek leczenia uzyskano poprawę, wróciła do pracy.

Z powodów psychiatrycznych powódka wymagała wsparcia psychicznego ze strony innych osób, jednak nie wymagała opieki z powodów psychiatrycznych.

Powódka I. G. (1) wskutek wypadku z 26.02.2016 doznała zaburzeń adaptacyjnych, który spowodował długotrwały uszczerbek na zdrowiu, który biegła oszacowała na 6% wg pkt. 10a) w/w rozporządzenia Ministra Pracy.

Jeśli zaś chodzi o rokowanie na przyszłość powódki biegła oceniła jako dobre.

Z przyczyn psychiatrycznych powódka nie wymagała opieki innych osób.

(dowód: opinia biegłego psychiatry K. O. k.260-265, rachunki i faktury k.36-59)

Powódka mieszka i pracuje w R.. Przed wypadkiem powódka pracowała na stanowisku kierownika sklep. Po wypadku stanowisko uległo likwidacji i powódka skierowana została do pracy w biurze.

Przed wypadkiem powódka otrzymywała wynagrodzenie w wysokości średnio netto 3650zł, brutto 5143,33zł.

(dowód: zaświadczenie o zarobkach k. 334 (k.158- tozsame), zaświadczenie o zarobkach k.159-163) zeznania powódki I. G. (1) minuty od 00.06.06 do 00.31.43 k.211-212 płyta k.214, k. 349-350)

Podczas pobytu w szpitalu po wypadku, powódka miała obydwie nogi w gipsie, miała wysuniętą kość w kolanie, prawą nogę miała w tzw. rynience, ma założone śruby w nodze. Powódka od dawna cierpi na osteoporozę. Po szpitalu przez 3 miesiące I. G. (1) z mężem, który razem z nią uległ temu samemu wypadkowi, do czerwca 2016 roku przebywali w ośrodku opiekuńczym w T.. Małżonkowie na skutek odniesionych w wypadku obrażeń nie mogli chodzić. Przez cały czas ich pobytu w szpitalu powódkę i jej męża regularnie odwiedzał ich syn M. G., który przyjeżdżał do nich razem z synową, mył ich, pielęgnował. W wyniku wypadku powódka miała złamany obojczyk, czego skutki bólowe odczuwa do dziś.

Po pobycie w ośrodku w (...) powódka razem z mężem wrócili do domu jednak nie mogli samodzielnie funkcjonować. Do pomocy powódkę przychodziła jej siostra. Powódka zakupy nadal robi ze szwagrem oraz korzysta z pomocy siostry. Powódka kontynuuje leczenie u psychiatry (dr J.), psychologa (dr Z.) i ortopedy. Po powrocie z (...) powódka dodatkowo się rehabilitowała, korzystając z pomocy rodziny i znajomych. Siostrzenicy powódka za rehabilitację płaciła 50 zł, a koledze syna 30 zł. Taka rehabilitacja trwała przez okres około miesiąca, półtora i trwała do godziny. Powódka podejmuje również samodzielnie różnych metod usprawniających funkcjonowanie. Razem z mężem dokonali zakupu masażera.

Powódka od śmierci jednego z synów nie jeździ samochodem. Małżonkowie mieszkają we wspólnym domu. Odkąd mąż powódki utracił prawo do renty powódka stała się jedynym żywicielem rodziny.

Przez cały okres od wypadku powódka poddawana była zabiegom rehabilitacyjnym. Małżonkowie byli m.in. 21 dni w sanatorium w I. oraz w sanatorium po pobycie w szpitalu w ramach ZUS-u. Z uwagi na stan zdrowia powódka nie mogła pracować i przebywała początkowo na zasiłku chorobowym, a po jego wyczerpaniu na zasiłku rehabilitacyjnym.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego k.8-9, wraz z dokumentacją medyczną k.10-12 k.15-22, zeznania powódki I. G. (1) minuty od 00.06.06 do 00.31.43 k.211-212 płyta k.214, zeznania świadka M. G. minuty od 00.32.02 do 00.58.45 k.212-213 oraz płyta k.214, k. 350)

Syn powódki M. G. na stałe razem z żoną i dziećmi mieszka w Ł.. Po wypadku przez dwa miesiące mieszkał z rodziną w domu rodziców. W okresie kiedy rodzice przebywali w szpitalu syn jeździł do nich codziennie, mył ich, pielęgnował, karmił. Po miesięcznym pobycie rodziców w Szpitalu syn z własnej inicjatywy zorganizował i z własnych środków sfinansował pobyt rodziców w ośrodku (...) . Do (...) dojeżdżał początkowo codziennie, później co drugi dzień. W tym czasie synowa z wnukami wróciła do Ł. , a syn nadal przebywał w R., skąd dojeżdżał do rodziców. M. G. ponosił też wszystkie wydatki wynikające z opieki nad rodzicami. Były to zarówno wydatki logistyczne tj. podróże samochodowe, ubrania, jedzenie, ale również finansowanie dodatkowych form opieki pielęgniarskiej uzupełniających opiekę standardową.

Przez cały miesiąc M. G. dojeżdżał do rodziców prywatnym samochodem marki V. (...)l Diesel, który spala 7-8 l na 100 km. Koszt zakupu ropy to ok. 4,00 zł za litr. Z R. do T. jest 63 km w jedną stronę, a z Ł. do T. ok. 82 km. W czasie, kiedy świadek M. G. był w Ł. dom rodziców w R. doglądał M. B..

Koszty dojazdu, dowozu wynoszą po około 30 złotych za 100 km (4 zł cena za ropę x 7-8 litrów na 100 km- średnio 30 złotych za 100 km).

Wg zestawień syn stron od dnia wypadku do sierpnia 2016 roku robił średnio około 1500 km miesięcznie co daje koszt około 450zł miesięcznie, co należy podzielić na dwie osoby do opieki (syn powódki jednocześnie zajmował się matką – powódką i ojcem, który złożył odrębne powództwo), a więc na powódkę przypada kwota około 225zł na miesiąc, co daje 1575zł. Od września 201 roku do końca (...) syn stron robił średnio około 600 km miesięcznie, co daje 180zł przy czym na powódkę przypada około 90zł miesięcznie, czyli około 360zł.

Łącznie koszty dojazdu, dowozu wynoszą około 1935,00zł.

(dowód: zeznania powódki I. G. (1) minuty od 00.06.06 do 00.31.43 k.211-212 płyta k.214, zeznania świadka M. G. minuty od 00.32.02 do 00.58.45 k.212-213 oraz płyta k.214, rachunki i faktury k.103-109, k.137-144)

Powódka przebywała w (...) w T. od 24.03.2016 roku do 31.05.2016 roku. Miesięczny koszt pobytu w ośrodku w T. wyniósł 2.850 zł - za jedną osobę.

Koszty pobytu powódki w Ośrodku (...) w T. wyniósł 7304,51zł: faktura na kwotę 461,51zł k. 44, faktura na kwotę 2280zł k. 45, faktura na kwotę 475zł k. 46, faktura na kwotę 2044zł k. 90, faktura na kwotę 2044zł k. 91.)

(dowód: umowa k. 16-19, faktury k. 44, 45,46,90,91, karta informacyjna pobytu w (...) w T., oświadczenie k. 154, zeznania powódki I. G. (1) minuty od 00.06.06 do 00.31.43 k.211-212 płyta k.214, zeznania świadka M. G. minuty od 00.32.02 do 00.58.45 k.212-213 oraz płyta k.214

Powódka z mężem kupili masażer do ciała za kwotę 168,90zł, materac za kwotę 1000zł, prześcieradło za kwotę 50zł, z czego na powódkę przypada połowa tych kosztów tj. kwota 609,45zł.

(dowód: faktura k. 178, faktura k. 179, faktura k. 180)

Syn powódki M. G. zwolnił się z pracy za porozumieniem stron w czerwcu 2016 roku. Zarabiał około 4000zł netto miesięcznie. Syn powódki M. G. miał zamiar przejść do nowego pracodawcy, przez internet już szukał nowej pracy w maju, czerwcu 2016 roku, od 1 stycznia 2017 roku pracuje w innej firmie i zarabia 10.000,00zł-15.000,00zł netto miesięcznie.

(dowód: zeznania świadka M. G. minuty od 00.32.02 do 00.58.45 k.212-213 oraz płyta k.214, k. 350, świadectwo pracy k. 48, przelew wynagrodzenia k. 49, k.60)

Sąd ocenił i zważył co następuje :

Podstawą odpowiedzialności pozwanego za poniesioną przez powoda szkodę w wyniku wypadku komunikacyjnego jest przepis art. 822 k.c. Zgodnie z tym przepisem ubezpieczyciel przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej reguluje natomiast ustawa

z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152)

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

W myśl art. 35 cytowanej ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Bezsporne w sprawie jest, że pozwany za sprawcę szkody odpowiadającego na podstawie art. 415 k.c. – winien zapłacić powodowi stosowne odszkodowanie, zadośćuczynienie, rentę.

Zasada odpowiedzialności nie była przez pozwanego kwestionowana.

Zgodnie z art. 445 § 1 kc w wypadkach przewidzianych w artykule 444 kc Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W praktyce najczęstszą podstawą zadośćuczynienia za krzywdę jest właśnie uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości), cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci np. zespęcenia, niemożności uprawienia działalności artystycznej, naukowej, wyłączenie z normalnego życia itp.).

Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i winno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, ponieważ mowa jest o „odpowiedniej sumie tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”, przyznawaną jednorazowo.

Przewidziana w art. 444 § 1 kc krzywda, za którą Sąd może na podstawie art. 445 § 1 kc przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienie moralne (tak SN w wyroku z dnia

4 lipca 1969r., (...) 178/69, OSNCP 1970, z. 4, poz.71).

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, ponieważ wypracowała je judykatura, szczególnie Sądu Najwyższego. Kierując się tymi wskazaniem można ogólnie stwierdzić, że określając wysokość zadośćuczynienia, Sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych (pobyty w szpitalu, bolesność zabiegów, dokonywane operacje, leczenie sanatoryjne itp.), trwałość skutków czynu niedozwolonego (kalectwo, oszpeccenie, bezradność życiową, poczucie nieprzydatności), prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia), wiek poszkodowanego (zwykle większą krzywdą jest kalectwo dla osoby młodszej), niemożność wykonywania ulubionego zawodu, uprawiania sportu, pracy twórczej, artystycznej, zawarcie związku małżeńskiego, posiadania dzieci, utratę kontaktów towarzyskiego, możliwości atrakcyjnych wyjazdów, wycieczek, chodzenia do teatru, kina, na plażę itp., a także ewentualne przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody (art. 362 kc.).

Zadośćuczynienie z art. 445 kc ma, więc przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak SN w wyroku z dnia 26 lutego 1962r., IV CR 902/61, OSNCP z 1963., poz. 105; w wyroku z dnia 24 czerwca 1965r., I CR 203/65, OSPiKA z 1966r., poz. 92; w wyroku z dnia 22 marca 1978r., IV CR 79/79, niepubl.).

W przedmiotowej sprawie powódka w wyniku wypadku doznała szeregu obrażeń fizycznych, które spowodowały, że przebywała w szpitalu i ośrodku leczniczo - rehabilitacyjnym przez okres łącznie około 4 miesięcy. Z uwagi na stan zdrowia powódka konieczna była rehabilitacja.

Sąd podziela wnioski płynące z opinii biegłych. Powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w zakresie urazów ortopedycznych i psychiatrycznych w wysokości łącznie 31% :

- 25% uszczerbku na zdrowiu stwierdzonego przez biegłego ortopedę,
- 6 % uszczerbku stwierdzonego przez biegłego psychiatrę.

Należy jednak pamiętać, że procentowy rozmiar trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu jest tylko jednym z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia innych okoliczności, jest to tylko pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego odszkodowania (por. wyr. SN z dnia 5.10.2005 r., sygn. akt I PK 47/05, opubl. (...)).

Mając na uwadze przytoczone powyżej okoliczności, przede wszystkim charakter schorzeń, na które cierpi powódka związany z tym zakres cierpień fizycznych, jej wiek w chwili wypadku, sytuację rodzinną – powódka doznała obrażeń w wypadku razem z mężem, który także wymagał opieki, fakt, iż nie uskarżała się wcześniej na poważniejsze dolegliwości za wyjątkiem leczenia psychiatrycznego i prowadziła normalny tryb życia Sąd uznał, iż odpowiednią kwotą tytułem zadośćuczynienia należnego powódce jest kwota 93.000zł.

Mając na uwadze, iż pozwany wypłacił dotychczas powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 15.000 złotych Sąd na podstawie art. 445 § 1 kc zasądził na rzecz powódki kwotę 78.000 złotych tytułem zadośćuczynienia. Sąd uznał, że zasądzona kwota zadośćuczynienia adekwatna jest do dotychczasowych cierpień powódki, a pozostałej części oddalił powództwo jako niezasadne.

Ponieważ w uzasadnieniu do decyzji o wypłacie świadczenia dłużnik – pozwany wyraźnie wskazał, iż kwotę 15.000,00zł wypłaca tytułem zadośćuczynienia a pozostałe żądania uznaje za niezasadne, Sąd zaliczył wypłaconą już kwotę, zgodnie z dyspozycją dłużnika, na poczet zadośćuczynienia.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 KC.

Zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia pieniężnego przewidzianego w art. 445 KC ma charakter bezterminowy, stąd też o przekształceniu go w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do wykonania. Z charakteru bowiem świadczenia w postaci zadośćuczynienia, którego wysokość jest uzależniona od oceny rozmiaru doznanej krzywdy wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje dopiero po wezwaniu dłużnika i że od tego momentu należą się odsetki za opóźnienie. Stosownie bowiem do treści przepisu art. 482 § 1 KC, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności.

Jeżeli termin świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania – to w myśl art. 455 KC, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Tak, więc w braku innych danych, co do ustalenia terminu wymagalności świadczenia, termin ten określa jednostronnie wierzyciel. Wezwanie dłużnika do wykonania ma charakter oświadczenia woli, którego złożenie uzupełnia treść istniejącego między stronami stosunku prawnego, przy czym dotychczasowe zobowiązanie bezterminowe staje się zobowiązaniem terminowym.

W judykaturze istniały rozbieżności stanowisk co do określenia daty wymagalności roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia. Zostały one omówione w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie sygn. akt I CSK 243/10, w którym jednocześnie wyrażono pogląd, że: „Terminem od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę może być w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu jak i dzień tego wyrokowania”. W uzasadnieniu cytowanego orzeczenia zwrócono uwagę na ugruntowane przez judykaturę stanowisko, że odsetki według stopy ustawowej należą się za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia i stanowią rodzaj rekompensaty typowego uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wynikającego z pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego. Odsetki na podstawie art. 481 KC należą się jeżeli zobowiązany nie płaci należnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub 455 KC. Nie sprzeciwia się temu okoliczność, że zasądzenie zadośćuczynienia jest fakultatywne, a jego wysokość zależy od oceny sądu oraz, że do zadośćuczynienia stosuje się art. 363 § 2 KC.

W ocenie Sądu Najwyższego zawartej w uzasadnieniu cytowanego wyroku jeżeli powód żąda od pozwanego zapłaty określonej kwoty tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od danego dnia, poprzedzającego dzień wyrokowania, odsetki należą się zgodnie z żądaniem, o ile zostanie wykazane, że dochodzona suma rzeczywiście należała się powodowi tytułem zadośćuczynienia od wskazanego przez niego dnia.

Należy zwrócić uwagę, że ustawa o działalności ubezpieczeniowej nakłada na ubezpieczyciela określone obowiązki (art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 123, poz. 1151 z późn. zm.). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2009 r. sygnatura akt II CSK 257/09: "Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 k.c.) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody. Obowiązku tego nie może przerzucić na inne podmioty, w tym uprawnionego do odszkodowania. Nie może też wyczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu. Bierne oczekiwanie ubezpieczyciela na wynik toczącego się procesu naraża go na ryzyko popadnięcia w opóźnienie lub zwłokę w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego. Rolą sądu w ewentualnym procesie może być jedynie kontrola prawidłowości ustalenia przez ubezpieczyciela wysokości odszkodowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 stycznia 2000 r., III CKN 1105/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 134, z dnia 19 września 2002 r. V CKN 1134/2000, niepubl. i z dnia 15 lipca 2004 r., V CK 640/03, niepubl.).

Kierując się powyższymi wskazaniem i biorąc pod uwagę okoliczności faktyczne sprawy, należało ocenić, że pozwany winien spełnić świadczenie w terminie wynikającym z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lipca 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Na podstawie art. 481 KC w zw. z art. 817 § 1 KC, uwzględniając, 30 dniowy termin na likwidację szkody i wypłatę świadczenia, wynikający z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152) Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda ustawowe odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia od dnia 22 lipca 2016 roku zgodnie z żądaniem pozwu.

Powódka zgłosiła swoje roszczenia do ubezpieczyciela pismem z 31 maja 2016 roku, które wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu 2 czerwca 2016 roku.

Zgodnie z art. 444 § 1 zd. 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

Zgodnie z art. 444 § 2 kc jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Przepis ten nie zawiera odrębnych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, lecz biorąc pod uwagę zwłaszcza wykładnię systemową, należy przyjąć, iż odpowiedzialność ta została poddana ogólnym regułom odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych. Dlatego też warunkiem skutecznego domagania się naprawienia szkody na osobie jest związek przyczynowy pomiędzy określonym faktem, z którym norma prawna wiąże obowiązek odszkodowawczy a szkodą pojmowaną w tym przypadku jako uszczerbek majątkowy.

Powołany przepis reguluje reperkusje odszkodowawcze związane z naruszeniem określonych dóbr osobistych, a mianowicie uszkodzeniem ciała lub wywołaniem rozstroju zdrowia, które to naruszenia niewątpliwie u powódki wystąpiły.

Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 kc obejmuje więc wszelkie wypadki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Przykładowo można wymienić koszty leczenia (pobytu w szpitalu, konsultacji u specjalistów, dodatkowej pomocy pielęgniarstwa, koszty lekarstw itp.), specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych koniecznych aparatów (okularów, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego itp. (wyrok SN z dnia 19 stycznia 1981 r., I CR 455/80, OSPiKA 1981, poz. 223), wydatki związane z przewozem chorego do szpitala i na zabiegi, z przejazdami osób bliskich w celu odwiedzin chorego w szpitalu, z koniecznością specjalnej opieki i pielęgnacji (por. wyrok SN z dnia 4 października 1973 r., II CR 365/73, OSNCP 1974, poz. 147), koszty zabiegów rehabilitacyjnych, przygotowania do innego zawodu (np. opłaty za kursy, szkolenia, koszty podręczników i innych pomocy, dojazdów itp.). Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie III CZP 63/15 „Świadczenie ubezpieczyciela w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje także uzasadnione i celowe koszty leczenia oraz rehabilitacji poszkodowanego niefinansowane ze środków publicznych (art. 444 § 1 kc).

Z uzasadnienia tej uchwały wynika możliwość wyboru przez poszkodowanego, w jakim systemie organizacyjno-prawnym może dojść do poddania się przez niego odpowiednim czynnościom leczniczym i rehabilitacyjnym. Poszkodowany powinien udowodnić poniesione przez niego koszty celowe leczenia lub rehabilitacji, pozostające w związku przyczynowym z doznaną krzywdą, przy czym „celowość kosztów” oznacza także potrzebę poddania się odpłatnemu leczeniu w placówkach prywatnych i konieczności wykazania także poszczególnych rodzajów tych kosztów (związanych m.in. z zakresem i częstotliwością zabiegów rehabilitacyjnych). Jeżeli ubezpieczyciel kwestionuje celowy charakter takich kosztów, to na nim spoczywa ciężar wykazania niecelowego charakteru takich kosztów (art. 6 kc).

Przed wypadkiem powódka pracowała na stanowisku kierownika sklepu. Po wypadku stanowisko uległo likwidacji i powódka skierowana została do pracy w biurze.

Przed wypadkiem powódka otrzymywała wynagrodzenie w wysokości średnio netto 3650zł, brutto 5143,33zł. Po wypadku była na zasiłku chorobowym i rehabilitacyjnym, dlatego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda I. G. (1) tytułem renty wyrównawczej różnicę pomiędzy wynagrodzeniem otrzymywanym przed wypadkiem a wysokością zasiłków w kwocie nett 15.000,63 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- 803,13 (osiemset trzy 13/100) złotych od dnia 02.07.2016 roku do dnia zapłaty,
- 1.499,00 (jeden tysiąc czterysta dziewięćdziesiąt dziewięć) złotych od dnia 02.07.2016 roku do dnia zapłaty,
- 1.427,36 (jeden tysiąc czterysta dwadzieścia siedem 36/100) złotych od dnia 02.07.2016 roku do dnia zapłaty,
- 1.498,80 (jeden tysiąc czterysta dziewięćdziesiąt osiem 80/100) złotych od dnia 02.07.2016 roku do dnia zapłaty,
- 1.427,36 (jeden tysiąc czterysta dwadzieścia siedem 36/100) złotych od dnia 1.08.2016 roku do dnia zapłaty,
- 1.352,81 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt dwa 81/100) złotych od dnia 1.09.2016 roku do dnia zapłaty,
- 1.053,50 (jeden tysiąc pięćdziesiąt trzy 50/100) złotych od dnia 1.10.2016 roku do dnia zapłaty,
- 966,95 (dziewięćset sześćdziesiąt sześć 95/100) złotych od dnia 1.11.2016 roku do dnia zapłaty,
- 1.140,04 (jeden tysiąc sto czterdzieści 04/100) złotych od dnia 1.12.2016 roku do dnia zapłaty,
- 1.414,24 (jeden tysiąc czterysta czternaście 24/100) złotych od dnia 1.01.2017 roku do dnia zapłaty,
- 1.414,24 (jeden tysiąc czterysta czternaście 24/100) złotych od dnia 1.02.2017 roku do dnia zapłaty,
- (...),20 (jeden tysiąc trzy 20/100) złotych od dnia 1.03.2017 roku do dnia zapłaty.

(za marzec 2016 roku zasiłek za 19 dni po 75,47zł za dzień a wynagrodzenie za dzień 117,74zł czyli różnica wynosi 42,27zł x 19 dni=803,13zł

za luty 2017 roku za 22 dni czyli za jeden dzień świadczenie było w kwocie 72,14zł a więc różnica wynosi 45,60zł za dzień a więc za 22 dni będzie 1003,20zł

czyli 803,13zł + (...)+ (...),36+ (...),80 + (...),36+ (...),81 + (...),50+ 966,95 + 1140,04+ (...),24+ (...),24+ 1003,20zł, czyli łącznie renta wyrównawcza wynosi 15.000,63zł)

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powódki kwoty brutto, kiedy powódka otrzymywała i wynagrodzenie i zasiłki w kwotach netto.

W niniejszej sprawie konsekwencją wypadku było spowodowanie u powódki obrażeń, w wyniku których musiała zostać poddana leczeniu szpitalnemu, jak i rehabilitacji. W świetle powyższych rozważań Sąd uznał za zasadne częściowo żądanie powódki zasądzenia zwrotu poniesionych przez nią kosztów rehabilitacji, leczenia leków, opieki osób trzecich.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem odszkodowania:

a) kwotę 3.130,00zł (trzy tysiące sto trzydzieści złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 27.09.2016 roku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich.

Zgodnie z opinią biegłego powódka potrzebowała opieki osób trzecich od 1 czerwca do 13 lipca po 5 godzin dziennie czyli 43 dni x 5=215 godzin, od 13 lipca do końca sierpnia po 2 godziny- 49 dni x 2 godz. = 98 godzin , czyli łącznie 313 godzin po 10 zł = 3.130zł. Opiekę taką sprawował syn powódki.

b) kwotę 7.304,51zł (siedem tysięcy trzysta cztery złote 51/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lipca 2016 roku do dnia zapłaty stanowiącą koszty pobytu powódki w Ośrodku (...) w T. udokumentowane rachunkami: faktura na kwotę 461,51zł k. 44, faktura na kwotę 2280zł k. 45, faktura na kwotę 475zł k. 46, faktura na kwotę 2044zł k. 90, faktura na kwotę 2044zł k. 91. Powódka w okresie od marca do czerwca 2016 roku korzystała z pobytu w płatnej placówce medycznej gdyż wymagała całodobowej opieki medycznej i faktycznej, zaś nie mogła jej uzyskać w domu, bowiem jej mąż także odniósł obrażenia w tym wypadku i wymagał hospitalizacji oraz leczenia w tym samym ośrodku.

c) kwotę 609,45zł (sześćset dziewięć złotych 45/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.01.2017 roku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zakupu: masażera do ciała za kwotę 168,90zł, materaca za kwotę 1000zł, prześcieradła za kwotę 50zł, z czego na powódkę przypada połowa tych kosztów tj. kwota 609,45zł, bowiem korzystała z nich razem z mężem.

d)kwotę 2.328,00zł (dwa tysiące trzysta dwadzieścia osiem złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.01.2017 roku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów leków i leczenia, zgodnie z rachunkami i wycenieniami biegłych,

Łącznie koszt leków i terapii psychiatrycznej i psychologicznej wynosi około 1248 zł. Leczenie ortopedyczne: leki p/zakrzepowe {C.} do połowy maja 2016 r. ok. 200 zł, leki p/bólowe {P.} stale do końca maja, okresowo do dziś {średnio 1 raz w tygodniu} ok. 60 zł, orteza kolana - 100 zł, kule - 60 zł, czyli 420zł oraz rehabilitacja prywatna około 500zł, co daje łącznie kwotę 920zł.

Leczenie neurologiczne: 160zł (wizyta i leki).

e)kwotę 1.935,00zł (jeden tysiąc dziewięćset trzydzieści pięć złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.01.2017 roku tj. od dnia doręczenia odpisu pozwu, ponieważ są za okres do lutego 2017 roku.

Syn powódki M. G. jeździł do rodziców codziennie kiedy byli w szpitalu, później co drugi dzień, woził do lekarzy samochodem marki V. (...)l Diesel, który spala 7-8 l na 100 km. Koszt zakupu ropy to ok. 4,00 zł za litr. Z R. do T. jest 63 km w jedną stronę, a z Ł. do T. ok. 82 km. Koszty dojazdu, dowozu wynoszą po około 30 złotych za 100 km (4 zł cena za ropę x 7-8 litrów na 100 km- średnio 30 złotych za 100 km). Wg zestawień syn stron od dnia wypadku do sierpnia 2016 roku robił średnio około 1500 km miesięcznie co daje koszt około 450zł miesięcznie, co należy podzielić na dwie osoby do opieki (syn powódki jednocześnie zajmował się matką – powódką i ojcem, który złożył odrębne powództwo), a więc na powódkę przypada kwota około 225zł na miesiąc, co daje 1575zł. Od września 2016 roku do końca (...) syn stron robił średnio około 600 km miesięcznie, co daje 180zł przy czym na powódkę przypada około 90zł miesięcznie, czyli około 360zł. Łącznie koszty dojazdu, dowozu wynoszą około 1935,00zł.

Sąd nie uwzględnił żądania zwrotu połowy wynagrodzenia syna stron, który rzekomo utracił pracę na skutek wypadku rodziców, bowiem po pierwsze strona powodowa nie udowodniła faktu utraty pracy na skutek wypadku. Z zeznań świadka M. G. wprost wynika, że syn powódki M. G. zwolnił się z pracy za porozumieniem stron w czerwcu 2016 roku. Zarabiał około 4000zł netto miesięcznie. Syn powódki M. G. miał zamiar przejść do nowego pracodawcy, przez internet już szukał nowej pracy w maju, czerwcu 2016 roku, od 1 stycznia 2017 roku pracuje w innej firmie i zarabia 10.000,00zł-15.000,00zł netto miesięcznie.

Zdaniem Sądu brak jest związku przyczynowego pomiędzy utratą pracy przez syna powódki a wypadkiem powódki, po drugie Sąd zasądził odszkodowanie z tytułu koniecznej i udowodnionej opieki osób trzecich.

Żądanie odszkodowania w dalszej części Sąd oddalił jako niezasadne i nieudowodnione.

Na ostatnie rozprawie pełnomocnik powódki popierał żądanie zasądzenia renty w kwocie po 500zł miesięcznie.

Roszczenie o rentę z art. 444 § 2 kc przysługuje poszkodowanemu w razie:

-całkowitej lub częściowej utraty przez niego zdolności do pracy zarobkowej;

-zwiększenia się jego potrzeb;

-zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość.

Wymienione następstwa powinny mieć charakter trwały (co nie oznacza, iż nieodwracalny). Każda z tych okoliczności może stanowić samodzielną podstawę zasądzenia renty, jednakże konieczną przesłanką jest powstanie szkody bądź to w postaci zwiększenia wydatków, bądź to zmniejszenia dochodów.

Renta przewidziana w art. 444 § 2 kc nie ma charakteru alimentacyjnego, lecz wyłącznie odszkodowawczy. Przesłanką jej ustalenia nie może być koszt utrzymania osoby poszkodowanej, ale wyłącznie odszkodowanie za utratę zdolności do pracy (za utratę zarobków) oraz odszkodowanie za zwiększenie się potrzeb poszkodowanego na skutek wyrządzenie mu szkody na zdrowiu (tak SN w wyroku z dnia 20 grudnia 1977 r., IV CR 486/77, nie publ.).

Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszlą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie.

„Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 kc nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego” (tak SN w wyroku

z dnia 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP z 1977 r., poz. 11).

Strona powodowa w żaden sposób nie udowodniła zwiększenia się potrzeb powódki ani zmniejszenia widoków na przyszłość.

Powódka wróciła do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisko biurowe z uwagi na likwidację jej poprzedniego miejsca pracy, a więc brak jest związku wypadku ze zmianą miejsca stanowiska pracy w tym samym zakładzie pracy. Powódka leczyla się psychiatrycznie przed wypadkiem i ponosiła koszty leków. Powódka jak wynika z opinii ortopedy potrzebuje jedynie sporadycznie leków przeciwbólowych, których koszt biegły określił na czas niewiele po wypadku na kwotę 24zł. Powódka nie kontynuuje leczenia neurologicznego (jedna wizyta u neurologa). Powódka nie udowodniła potrzeby dalszej rehabilitacji ponad oferowaną przez NFZ.

Strona powodowa reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika nie zgłosiła ani jednego dowodu na okoliczność zwiększonych potrzeb powódki czy zmniejszonych widoków na przyszłość, dlatego Sąd oddalił żądanie renty na przyszłość jako nieudowodnione, a w oparciu o zebrany materiał dowodowy niezasadne.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie brak jest podstaw, aby ustalić odpowiedzialność strony pozwanej za mogące ujawnić się w przyszłości u powódki szkody, bowiem zauważyć należy, iż w literaturze prawniczej i orzecznictwie sądów nie budzi wątpliwości, iż w razie późniejszego ujawnienia się u poszkodowanego szkód, mogą być one dochodzone nawet jeśli powstaną one wiele lat po zaistnieniu zdarzenia będącego ich źródłem. Zatem w razie ujawnienia się w przyszłości u powódki szkód, których źródłem będzie sporne zdarzenie powódka będzie ich mogła dochodzić w odrębnym procesie.

Podkreślić należy, że z opinii wszystkich biegłych lekarzy wynika, że rokowania na przyszłość są dobre, dlatego też z uwagi na brak interesu prawnego w ustaleniu wobec treści art. 442 1 KC, Sąd oddalił powództwo o ustalenie na podstawie art 189 KPC.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu był przepis artykułu 100 KPC, zgodnie z treścią którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Wartość przedmiotu sporu wynosiła 149.405,00zł, Sąd zasądził kwotę 108.307,59zł, więc powód wygrał sprawę w 72,5% i w takiej części pozwany zobowiązany jest ponieść koszty procesu.

Zgodnie z treścią art. 83 ust 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113. Natomiast w myśl art. 113 ustęp 1 w/w ustawy kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 4.896,85 złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa i brakującej opłaty sądowej od uwzględnionej części pozwu ((opłata - 7471zł w tym w kwocie 1500zł zapłacona przez powoda czyli brakująca wynosi 5971zł, wynagrodzenia biegłych ze SP 783,28zł, czyli ściągnąć 4896,85zł (5971zł + 783,28zł = 6754,28zł x 72,50% = 4896,85zł)) od uwzględnionej części powództwa jak w punkcie 5 wyroku.

W myśl art. 113 ustęp 4 w/w ustawy w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego w ust. 2 i 3 obciążenia kosztami i na podstawie tego przepisu mając na uwadze trudną sytuację rodzinną, materialną powoda i szczególny charakter dochodzonego roszczenia Sąd nie obciążył powódki pozostałą częścią nie uiszczoną opłaty od pozwu od oddalonej części powództwa i wydatkami tymczasowo poniesionymi przez Skarb Państwa od oddalonej części powództwa jak w punkcie 6 wyroku.

Wszystkie koszty w sprawie wyniosły 23.164,64zł z czego pozwany powinien ponieść 16.794,36zł a poniósł 13.971,28zł (7217zł + 6754,28zł = 13.971,28zł), dlatego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda różnicę w kwocie 2823,08zł tytułem zwrotu kosztów procesu jak w punkcie 7 wyroku.

Sędzia SO Dorota Krawczyk

Z/ Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda i pełnomocnikowi pozwanego.